Cover Page

DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.08.20.2.4

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:8(1), August: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd August 2022
Publication Date:10th September 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

శ్రీకాకుళ శ్రీహరి శతక వైభవము

– డా॥ నందవరం మృదుల
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగుశాఖాధ్యక్షులు
ప్రభుత్వ మహిళా డిగ్రీ కళాశాల అటానమస్
బేగంపేట, హైదరాబాద్.
సెల్ : 9441408393

ఉపోద్ఘాతం

భగవత్తత్త్వాన్ని ప్రతిపాదించడానికి తొలి అడుగులు వేసిన 'శతక' ప్రక్రియ కాలక్రమంలో అనేక అంశాలను స్పృశిస్తూ విశ్వరూపాన్ని ప్రదర్శించింది. సుమతీ శతకం, వేమన శతకం, భాస్కర శతకం మొదలైనవి సమాజానికి దర్పణం పడితే, వృషాధిపశతకం, కృష్ణశతకం, నృసింహశతకం, ఇత్యాదులు భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యాలను అందిస్తూనే సమాజానికి మార్గనిర్దేశం చేసాయి. ఈ కోవకు చెందినదే 'శ్రీకాకుళ శ్రీహరి శతకము'.

ఇది అజ్ఞాత కవి రచన. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు తాళపత్ర గ్రంథాలను సేకరించి, పరిశీలించి, పరిష్కరించిన గ్రంథమిది. ఆకృతిలో చిన్నదైనా శ్రీప్రభాకరశాస్త్రిగారి పీఠికతో ఈ శతకానికి ప్రౌఢత్వం అలవడింది. ఆంధ్రాధీశుడు, తెలుగురాయడు అని పేరుగాంచిన శ్రీకాకుళేశుని ప్రాభవాన్ని వర్ణించే దివ్యగ్రంథమిది. కృష్ణానది ఒడ్డున వెలసిన దైవం శ్రీకాకుళాంధ్ర విష్ణువు. ఈ స్వామియే 'ఆంధ్ర విష్ణువు' అని ప్రసిద్ధి. కాసుల పురుషోత్తమ కవి ఆంధ్ర మహావిష్ణువునే నాయకునిగా చేసుకొని ఆంధ్ర నాయక శతకాన్ని రచించారు. విజయనగర సామ్రాజ్యాధిపతి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తమ 'ఆముక్తమాల్యద'లో ఈ శ్రీకాకుళాంధ్రవిష్ణువునే ప్రస్తావించారు.

"తిరుపతికీ దివిసీమలోని శ్రీకాకుళానికీ చాలాపోలికలున్నాయి. రెండూ దివ్యతీర్థక్షేత్రములే. ఒకటి కలియుగ వైకుంఠమైతే, మరొకటి ప్రత్యక్ష పరమ పదము" (పీఠిక-xii) అని ఆచార్య వేటూరి ఆనందమూర్తిగారు అంటారు.

'భగవద్ధ్యానముక్తావళి' అనే స్తోత్రరాజాన్ని గూర్చి ప్రోలిపెద్ది వేంకటరామశర్మ "ఇది విశిష్టాద్వైత మత ప్రవర్తక ప్రవరులయి ప్రఖ్యాతులయిన వేదాంత దేశికులవారి కుమారులు వరద దేశికులు శ్రీకాకుళ దివ్యక్షేత్రమునకు విచ్చేసి స్వామిని దర్శించిన సమయాన రచియించిన స్తోత్రరత్నము. వీరిప్పటికి నాఱువందల యఱువదియేండ్లకు బూర్వమున్నవారు" (పీఠిక-xiii) ఈ మాటలను బట్టి ఈ క్షేత్రము క్రీ.శ.13వ శతాబ్దికే బహుళ ప్రాచుర్యములో ఉన్నదని చెప్పవచ్చు.

అంతటి దివ్యక్షేత్రమును, దైవమును కీర్తిస్తూ రచించిన 'శ్రీకాకుళ శ్రీహరిశతకము'ను తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పక్షాన శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి వాఙ్మయపీఠం ముద్రించింది. ప్రభాకరశాస్త్రిగారు పీఠికలో 'శ్రీకాకుళ క్షేత్రము'ను గూర్చి భాషావ్యాకరణ పురాణేతిహాస శాసన పురాతత్త్వ చారిత్రకాధారాలలోని కథనాలను సమీక్షిస్తూ సాహిత్య సామాజికాంశాలను స్పృశించి సమన్వయం చేసిన తీరు నేటి పరిశోధకులకు చక్కని దిక్సూచి.

13వ శతాబ్దికి చెందిన కేయూరబాహుచరిత్రలో శ్రీకాకుళేశ్వరుని ప్రస్తావన ఉంది. 15వ శతాబ్దికి చెందిన భోజరాజీయం రచించిన అనంతామాత్యుడి తండ్రి ముమ్మడి తిక్కన కాలంలోనూ శ్రీకాకుళేశ్వరుడు గొప్పగా పూజలు అందుకున్నాడు. "శ్రీకృష్ణదేవరాయడు కళింగదేశ విజిగీషను దండు వెడలి విజయవాడలో గొంతకాలముండెను. అప్పుడు శ్రీకాకుళక్షేత్రమునకు వచ్చి యాంధ్రనాయక స్వామి కైంకర్యము జరిపి శాసనమొకటి చెక్కించినాడు. ఆ శాసనమిది – "హరేర్లీలా వరాహస్య దంష్ట్రా దండస్సపాతునఃఁ హేమాద్రి కలశాయత్ర ధాత్రీ ఛత్రశ్రియందధౌ॥ స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు 1440 అగు నేటి బహుధాన్య నామ సంవత్సరం ఫాల్గుణ శుద్ధ॥ శుక్రవారం శ్రీకాకుళపు తెలుంగురాయలకు శ్రీమన్మహాధిరాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప కృష్ణదేవరాయలుంగారు దణ్ణం సమర్పించి యిచ్చిన ధర్మశాసనము. స్వామిని కుంభసంక్రమణ పుణ్యకాలమందున దర్శించి కొండపల్లి సీమకుంజేరి వచ్చిన దేవరపుంగోట స్థలం లోపలి యేర్లగడ్డ గ్రామం ఒకటిన్ని మేడూరు స్థలం లోపలి లంకపల్లి గ్రామం ఒకటిన్ని శ్రీకాకుళాననస్వామి ప్రతిగ్రహలబ్ధమయిన సత్రాలభూమి తోటలు, నిత్యావసరాలు, శ్రీరామానుజకూటము, ద్వాదశులు, సహితమయిన భూమిన్ని, కొత్తలంక, చింతల్లంక, ఉండ్రపలంక, పిరాట్లంక, పురుగుడులంక, క్రోసూరు, నంజెల్లి వచ్చిన కంభాల దొడ్డిన్ని, కొండవీటి సీమలోని పెదగాడివట్టున్ను, వినికొండ సీమలోని కారుమంచిన్నీ, స్వామి సన్నిధిని ధారాపూర్వకముగాను స్వామి నిత్యనైవేద్యాలకున్ను అంగరంగవైభవాలకున్ను యెడమడవక జరుగుటకై శ్రీకాకుళుని తెలుంగు వల్లభునికి సమర్పిస్తిమి గనుక ఆచంద్ర స్థాయిగాను అవధరించేది.... ఈ అయిదు గ్రామదులున్ను శ్రీవల్లభునికి సమర్పించి యీ అయిదు గ్రామాదులలో యిందువల్లను వచ్చిన నిత్యనైవేద్యం కట్టడి దద్దోజనం పళ్యాలు 4, అలంకార ప్రసాదం పళ్యాలు 4, అప్పాలు 26, పళ్ళెం 1కి అతి రసాలు పళ్ళెం 1 వడల పళ్ళెం 1, ఇడ్డెన కుడుములు, పప్పుకూరలు, నెయ్యి, పచ్చళ్ళు.... ఆరగించే పళ్యాలు 60న్ని అనవ్రాల ప్రసార ప్రసాద పళ్యాలు 2 వెరశి ఆరగించే పళ్యాలు 14 ఇంటికి పళ్ళెం వారి అమృతపడిని" (xix-xx)అని శ్రీకృష్ణదేవరాయలు శాసనం వేయించారు. ఈ శాసనం స్వామివారి వైభవాన్ని, ప్రాశస్త్యాన్ని తెలియజేస్తుంది.

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:8(1), August: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.08.20.2.4
Article Received: 2nd August 2022
Publication Date:10th September 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

శ్రీకృష్ణదేవరాయల వారి అస్థాన విద్వాంసుడు, బహుగ్రంథకర్త అయిన లొల్ల లక్ష్మీధర పండితుడు ఒక శాసనములో శ్రీకాకుళాంధ్ర నాయకస్వామిని

శ్లో॥ ఉరసి నిహితలక్ష్మీ బాహువల్లీ యుగేన
స్వకర యుగళమేకీకృత కేళీవినోదే
కువలయదళదామా నద్ధ మందారమాలాం
దధిదివ వితనోతు శ్రీకళాం కాకులేశః అని వర్ణిస్తాడు. (పీఠిక xx)

ఇప్పటికీ లక్ష్మీధర పండితుని వంశస్తులు కృష్ణానదికి ఆవల తీరంలో ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలం వరకు ఈ శ్రీకాకుళక్షేత్రము మహోన్నత దశను పొందింది. ఆంధ్ర నాయకస్వామి నిత్యకైంకర్యాలకు వార్షికోత్సవాలకు అనేక అనర్ఘరత్నాభరణాలు సమర్పించినట్లు శాసనాల వలన తెలుస్తున్నది.

ఇంతటి ప్రాభవము సంతరించుకున్న శ్రీకాకుళేశ్వరుని స్తుతిస్తూ అజ్ఞాతకవి రచించిన **శ్రీకాకుళ శ్రీహరిశతకా**న్ని పరిశీలించినట్లయితే రెండు అంశాలు పరితలను ఆకట్టుకుంటాయి.

1. భక్త్యాదులు
2. భాషాదులు

1. భక్త్యాదులు : భక్తిని ఎన్ని విధాలుగా అనుభవించవచ్చునో అన్ని విధములుగా అనుభవించి పలవరించిన అంశాలు అనేకం, మనకు ఈ శతకంలో కనిపిస్తాయి.

2. భాషాదులు : కావ్యంలో భక్తితోపాటు రచనాశైలిని కూడా కవి ప్రత్యేకంగా ప్రదర్శిస్తారు. ఇది కవిలోని కావ్యభాషా పాండిత్యాన్ని తెలియజేస్తాయి.

1.1. భక్తితత్వం: భక్తుడు భగవంతుని దేనికోసం ప్రార్థించాలో అత్యంత సులభశైలిలో కవి తెలుపుతాడు.

శా॥ స్వామీ! నీ చరణంబులాన నికిలావస్థాదిశాల ని
స్సమోన్మేష భవత్పదాబ్జయుగళీచింతా సుధాపాన భ
క్త్యామోదంబునకన్న వేఱొకటి మే మాసింప మేనాటికి
న్నేమైన న్నిది మా వ్రతంబు ఫణిశాయీ! కాకుళశ్రీహరి (ప. 72)

అని భగవంతుని పాదాల ధ్యాస తప్ప మరొక ధ్యాసలేని వానిగా జేయమని శ్రీకాకుళ శ్రీహరిని కవి ప్రార్థిస్తున్నాడు.

1.2. శివకేశవ అభేదము : ఎందులోనూ, ఎవరిలోనూ అభేదము పాటించకపోవడమే నిజమైన భగవదారాధన. ఆ బ్రహ్మ పిపీలికము భగదవంతుని తన సృష్టిని కాపాడుకోడానికి తన శక్తినే ఒక్కొక్కప్పుడు, ఒక్కొక్క విధంగా ప్రకటిస్తాడు. 'శ్రీవిష్ణురూపాయ నమశ్శివాయ' – అన్న భావాన్ని తెలుపుతున్నట్లుగా...

మ॥ పరమానంద విశేషకందము మహాభాగ్యైకమూలంబు దు
స్తర సంసార మహానదీతరణి దోషధ్వాంత సంక్రాంతి భా
స్కర భాను ప్రళయంబు దివ్యముని వాచా వైఖరీ వాహినీ
శరధిస్థానము నీ మహామహిమ మీశా! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 32)
సంసారమనే మహానది దాటడానికి అభేదాత్మకమైన **భక్తి** ఒక వంతెన వంటిదని పద్యంలో కవి ప్రకటిస్తాడు.

1.3. నామస్మరణ: శ్రీహరినామస్మరణ వలన కలిగే ఫలాన్ని కవి తెలియజేస్తూ

మ॥ హరినామస్మరణ ప్రభావమున నెంతైనన్ మహాపాప సం
హరణంబౌనని నమ్మియుండితి దదన్యంబైన సంసారని
స్తరణోపాయము లేదనే నిగమముల్ సత్యంబనే యుంటి నీ
మరుగే చొచ్చితి దోసి లొగ్గితిని రామా! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 95)

అనే పద్యంలో హరినామాన్ని నిరంతరం స్మరణ చేయడం వల్ల గతములో తెలియక చేసిన పాపములు ప్రక్షాళన అవుతాయని చెపుతూ ఆ నామస్మరణ, పాపకార్యం చేయకుండా మనల్ని కాపాడుతుందనే భావాన్ని కవి నిక్షిప్తం చేసాడు.

1.4. మంగళాత్మకము: విష్ణువు యొక్క సర్వసంపదలకు, ఆయన గుణములకు మంగళములు తెలుపుతూ రచించిన పద్యములు అద్భుతము.

శా॥ నీకున్ నీ పరమాయుధ వ్రతతికిన్ నీ వాహన శ్రేణికిన్
నీకాంతామణికిన్ నిజాత్మజులకున్ నిత్యత్రిపాద్భూతికిన్
నీ కల్యాణగుణ ప్రపంచమునకున్ నీ యేక పాద్భూతికిన్

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:8(1), August: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.08.20.2.4
Article Received: 2nd August 2022
Publication Date:10th September 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

సాకల్యంబుగ మేలు గోరెదను గృష్ణా! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 88)

శా॥ నీ కారుణ్యరస ప్రవాహమునకున్ నీ యోగసంపత్తికిన్
నీ కళ్యాణమహోన్నతాకృతికి నీ నిత్యోజ్జ్వల శ్రీకి నీ
ప్రాకారాలయ గోపురాదులకు నీ భక్తవ్రజస్ఫూర్తికిన్
నా కోర్కుల్ ఫలియించి మేల్గలుగు గృష్ణా! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 89)

అని శ్రీహరి పంచాయుధాలకు, వాహన, కాంత, పుత్రాదులకు మేలు కలగాలని కవి ప్రార్థించాడు. అవన్నీ క్షేమంగా ఉంటేనే కదా! సకల ప్రాణికోటి క్షేమంగా ఉండేది.

1.5. వందనము: కావ్యాంతంలో శ్రీకాకుళశ్రీహరికి నమస్కారములు తెలుపుతూ–

శా॥ కారుణ్యార్ణవ! నీ వృషాద్రికి నమస్కారంబు నీ గోపుర
ద్వారాగార విమాన సౌధములకున్ 'దండంబు', పీదసం
చారోద్యాన విశాలభూములకు 'సాష్టాంగంబు', నీ దివ్యతూ
ర్యారావంబులకున్ 'జోహారు' రఘువర్యా! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 101)

ఆయన ఉన్న కొండకు, గోపురానికి, ఆయన తిరుగాడే ఉద్యానవనాలకు, ఆయనకు వినిపింపచేసే సంగీతవాద్యాలకు సాష్టాంగ నమస్కారములు కవి తెలుపుతాడు. శ్రీనివాసునిపై భక్తితో తరిగొండ వెంగమాంబ రచించిన ముత్యాలహారతిని గుర్తుచేస్తున్నది ఈ పద్యం.

ఈ విధంగా భక్త్యాంశాలను ఎంత అద్భుతంగా కవి తెలియజేస్తాడో భాషావిషయాలలో కూడా తన ప్రతిభను చాటుకుంటాడు.

2.1. సంబోధనాత్మక పద్యం

సీ॥ శ్రీరామా! హరి! వాసుదేవ! పరమా! శ్రీనాథ నారాయణా!
కారుణ్యార్ణవ! పుండరీక వరదా! కంజాక్ష! దుర్దోషకాం
తారక్రూరకుఠార! దాసజనసంత్రాణైక సౌశీల్య! దై
త్యారీ! పాండవదూత! కృష్ణ! రఘువర్యా! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 8)

అని సంబోధనలతో శ్రీహరిని కీర్తిస్తాడు కవి. ఈ పద్యాన్ని ఒక్కటి నిరంతరం చదివినా భగవన్నామ స్మరణ జరుగుతుందని కవి భావించి ఉండవచ్చు. తొలి పద్యాన్నే కవి, మనందరికీ అద్భుతంగా ఇచ్చాడు.

2.2. సంస్కృత సమాసభూయిష్ఠము : ఈ కావ్యంలో సంస్కృత సమాసాలతో తనివితీరా రచించిన పద్యములనేకం ఉంటాయి. ఉదాహరణ:

మ॥ దురితాటోపవిపాటనంబు దిలిజస్తో మానవాభ్యుత భా
స్కర నిర్వ్యూఢకరప్రచారము విపత్కాంతార విచ్ఛేదని
ష్కర నిస్త్రింశకుఠారధార నిగమస్తోత్రైకపాత్రంబు నీ
చరితంబార్తజనైక జీవితమ యీశా! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 27)

అని శ్రీకాకుళ శ్రీహరి శతకము యొక్క గొప్పదనాన్ని సుదీర్ఘ సమాసాలతో కవి వర్ణిస్తాడు.

2.3. తెలుగు నుడికారము : తెలుగుదనం ఉట్టిపడే రచన చేయడం కవి ప్రత్యేకత.

శా॥ స్వామీ! సర్వదయాపరుండవట నీసౌలభ్యమేమయ్యెనో?
నా మాటల్ చెవి నాటవో వివిధ నానా మౌని బృందారక
స్తోమ స్తోత్ర మహార్ఘటిన్ వినవొ నా దుష్కర్మమో కాకని
నిన్నేమందున్ జగదేకరక్షకుని దంష్ట్రీ! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 11)

అని స్వామితో మాట్లాడుతున్నట్లుగానే, వ్యంగ్యార్థములతోను, ఆత్మనిందతోనూ కవి రచన చేయడం, వ్యావహారిక నుడికి దగ్గరగా ఉన్నది. స్తోత్రం అంటే భక్తుడు భగవంతునితో మాట్లాడడమేనన్న మూలభావాన్ని కవి మనకు గుర్తుచేస్తున్నాడు.

2.4. కరుణము: భక్తుని బాధను తన బాధగా చేసుకొని కవి కరుణరసముప్పొంగే విధంగా రచించాడు.

శా॥ ప్రారబ్ధానుభవంబు తప్పదని యిబ్భంగిన్ దురంతవ్యధా
వారాశిన్ మునిగింప జెల్లునె దయావారాశివౌ నీకు నీ
కారుణ్యంబును దాసభూతులయెడన్ గాఢ ప్రతిజ్ఞాభయ
శ్రీరూఢోన్నతియున్ దలంపువుగ తండ్రీ! కాకుళశ్రీహరీ! (ప. 90)

'ప్రారబ్ధకర్మలు అనుభవించవలసిందేనని భక్తుని బాధలతోనే ఉంచడం తగునా? నీవు దయ అనే సముద్రుడివికదా! ఆ సముద్ర జలాలతో భక్తుని

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:8(1), August: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd August 2022
Publication Date:10th September 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

DOI: http://ijmer.in.doi./2022/11.08.20.2.4

బాధను తొలగింపజేయవచ్చుకదా!' అనే భావనను కరుణరసాత్మకంగా కవి రచిస్తాడు.

2.5. ఛందస్సు : ఈ శతకంలోని కవి శార్దూల మత్తేభ ఛందస్సులను మాత్రమే ప్రయోగించాడు. శ్రీహరి ధనుస్సు శార్ఙమును స్ఫురింపజేసే విధంగా శార్దూల వృత్తము, శ్రీహరి కరుణను పొందిన గజేంద్రుని స్ఫురింపజేసే విధంగా మత్తేభ వృత్తమును ప్రయోగించాడు కవి.

ఈ రెండు ఛందస్సులో కవి నిర్మించిన పద్యాలు నామ సవర్ధక్యం చెందాయని చెప్పవచ్చు.

ఈ విధంగా **శ్రీకాకుళ శ్రీహరిశతకము** ఎంత భక్తి భావన ఉన్నదో అంతకు సమతూకంగా భాషావైభవం కూడా కనిపిస్తుంది. ప్రత్యేక ఛందస్సులు, తెలుగు నుడికారము, సంస్కృత సమాసాలు, వ్యంగ్యము, చమత్కారము రసము, ధ్వని మొదలైనవన్నీ ఒక్కొక్క పద్యమూ ప్రేమతో పరించే కొలదీ మనకు స్ఫురిస్తాయి.

అజ్ఞాతకవి కలమునుండి వెలువడిన ఈ శతకము శతపత్ర పుష్పమై భక్తిపరిమళాలను వెదజల్లుతూ పఠితలను భక్తి భ్రమరాలుగా చేస్తుంది.

ఉపయుక్తగ్రంథసూచి

1. ప్రభాకరశాస్త్రి, వేటూరి (పరిష్కర్త). శ్రీవేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి వాఙ్మయ పీఠం; తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి – 2016
2. గోపాలకృష్ణారావు, కె. ఆంధ్ర శతక వాఙ్మయము, ప్రపంచ తెలుగు మహాసభ ప్రచురణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ, హైదరాబాద్–1975
3. ప్రభాకరరావు, కడియాల (సంకలనం). శతకషట్కము (తాత్పర్యసహితము), ఉదయ్ ప్రింటర్స్, హైదరాబాదు–2020
4. ఆంధ్ర సమగ్రాంధ్ర సాహిత్యం – 12వ సంపుటం – తెలుగు అకాడమీ, హైదరాబాద్ – 1998
5. శ్రీరంగాచార్య, తెలుగు చాటువులు, ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు, పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు–2012